

23. Mengselkeuze als middel om klaveraandeel te reguleren

In vlugschrift nr 4 zijn een aantal factoren genoemd die het klaveraandeel in de een gras/klaverzode bepalen, namelijk: bodemtype, inzaaitijdstip, klaverrassen, bemesting en stoppelhoogte. In vlugschrift nr 15 is de factor 'grasrassen' aan dit rijtje toegevoegd. De keuze van grasrassen is op dit moment het meest duidelijk voor kunstweide- of maaimengsels van gras/klaver. Voor blijvend grasland onder een maai/weidebeheer is dit mengsel nog niet duidelijk. Ervaringen op een aantal bedrijven laten echter wel een aantal trends zien.

Over het algemeen wordt voor klaver in gras/klavermengsels het ras Alice aanbevolen vanwege de standvastigheid. Alice in combinatie met een BG12 (100% Engels raaigras tetraploid of 70% Engels raaigras tertraploid / 30% Engels raaigras diploid) geeft over het algemeen een hele goede klaverontwikkeling. Een voorbeeld van een BG12 is het grasmengsel Havera dat op verschillende bedrijven goede resultaten laat zien. Op bedrijven met een bodemtype waar klaver zeer goed wil groeien vanwege goede opdrachtigheid en Ca, P en K toestand (bijvoorbeeld zavel) kan de combinatie Havera met Alice tot zeer hoge (te hoge) klaveraandelen leiden. Op deze bedrijven kan het daarom goed zijn te kiezen voor een BG3 (100% Engels raaigras diploid) of zelfs een BG11 (69% Engels raaigras diploid, 14% Timothee, 14% Beemdlangbloem en 3% Veldbeemd). Aan de andere kant kan op bedrijven waar nu gekozen is voor een mengsel van BG11/Alice met echter moeilijker groeiomstandigheden voor klaver, gekozen worden voor een BG12 met Alice. Samenvattend geeft dit een volgend schema:

Klaveraandeel nu:	Advies:
Te hoog ↓ ↑	BG11/Riesling* BG11/Alice BG3 /Alice
Te laag	BG12/Alice

* Bijvoorbeeld Riesling of Ramona wordt aanbevolen in geval er een structureel probleem is om het gras in het gras/klavermengsel te houden.

Bovenstaande is gebaseerd op trends op verschillende bedrijven. Om deze zaken te toetsen zijn in het kader van BIOVEEM in een proef bij Jan Vis op zavel (Sijberkarspel, NH) en Geert Bisschop op zand (Kallenkote, O), 4 rassen engels raaigras (Anaconda, Montagne, Veritas en Respect) in aparte veldjes ingezaaid met het klaverras Alice. De mengsels worden vergeleken op ds-productie, klaverontwikkeling en voederwaarde. In 2000 worden de mengsels nader onderzocht en hierover berichten wij later.

Nick van Eekeren
n.van.eekeren@louisbolk.nl